

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ КРУГЛОГО СТОЛУ

СУЧАСНА ЮРИДИЧНА ПСИХОЛОГІЯ: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Присвячено Міжнародному дню толерантності

15 листопада 2024 року

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ»

Факультет психології, політології та соціології

Кафедра психології

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

КРУГЛОГО СТОЛУ

«СУЧАСНА ЮРИДИЧНА ПСИХОЛОГІЯ: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ»

Присвячено Міжнародному дню толерантності

15 листопада 2024 року

Видавництво
«Юридика», 2025

Редакційна колегія:

Головний редактор: **Аракелян Мінас Рамзесович**, доктор юридичних наук, професор, Заслужений юрист України, перший проректор Національного університету «Одеська юридична академія»

Члени редакційної колегії:

Цільмак Олена Миколаївна, доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри психології Національного університету «Одеська юридична академія»;

Геращенко Олександр Сергійович, кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри психології Національного університету «Одеська юридична академія»;

Гурін Руслан Сергійович, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри психології Національного університету «Одеська юридична академія»;

Джежик Ольга Володимирівна, кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри психології Національного університету «Одеська юридична академія»;

Самара Ольга Євгенівна, кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри психології Національного університету «Одеська юридична академія»;

Ташматов Вячеслав Абдуллайович, кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри психології Національного університету «Одеська юридична академія»;

Шмаленко Юлія Іванівна, кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри психології Національного університету «Одеська юридична академія».

Зважаючи на свободу наукової творчості, відповідальність за достовірність матеріалів та фактів, унікальність тексту тез та дотримання вимог академічної доброчесності, несуть автори.

С 916 Сучасна юридична психологія: виклики та перспективи : збірник матеріалів Круглого столу присвяченого Міжнародному дню толерантності (м. Одеса, 15 листопада 2024 р.) / за заг. ред. М. Р. Аракеляна. – Одеса : Видавництво «Юридика», 2025. – 160 с. Режим доступу: <https://doi.org/10.32837/11300.29134>

ISBN 978-617-8182-85-4

DOI <https://doi.org/10.32837/11300.29134>

Збірник матеріалів підготовлено за доповідями учасників Круглого столу «Сучасна юридична психологія: виклики та перспективи» присвяченого Міжнародному дню толерантності (м. Одеса, 15 листопада 2024 р.).

УДК 159.98:340(049.2)

МЕХАНІЗМИ ПСИХОЛОГІЧНОГО ВПЛИВУ СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ НА ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ

У сучасному інформаційному суспільстві соціальні мережі стали невід'ємною частиною життя молодого покоління, особливо студентської молоді. За даними проведеного нами дослідження, понад 80 % студентів проводять у соціальних мережах більше 2 годин щодня, а близько 30 % – більше 6 годин, що свідчить про значний потенціал психологічного впливу цих платформ на формування особистості. Особливої актуальності набуває дослідження механізмів такого впливу, оскільки студентський вік є сенситивним періодом для формування професійної ідентичності, світогляду та ціннісних орієнтацій особистості [1].

Аналіз наукової літератури демонструє, що механізми психологічного впливу соціальних мереж мають комплексний характер і охоплюють різні рівні психічної організації особистості. На когнітивному рівні спостерігається трансформація процесів обробки інформації, що проявляється у формуванні кліпового мислення, зниженні концентрації уваги та розвитку специфічних когнітивних упереджень. Дослідження показують, що інтенсивне використання соціальних мереж призводить до фрагментарності сприйняття інформації та змін у процесах аналітичного мислення.

Емоційно-регулятивні механізми впливу соціальних мереж проявляються через феномени емоційного зараження, трансформації емоційної регуляції та розвитку специфічних форм стрес-реактивності. За результатами дослідження, 42 % студентів відчувають тривогу при неможливості перевірити соціальні мережі, що вказує на формування емоційної залежності. Механізми емоційної синхронізації в соціальних

мережах призводять до швидкого поширення колективних емоційних станів та формування групової емоційної динаміки.

Особливої уваги заслуговують поведінкові механізми впливу, які включають формування залежної поведінки, розвиток нових форм соціального навчання та трансформацію механізмів самопрезентації. Дослідження показує, що 38 % студентів визнають наявність у себе ознак залежності від соціальних мереж, що проявляється у компульсивному використанні платформ та формуванні специфічних поведінкових патернів.

Соціально-психологічні механізми впливу реалізуються через трансформацію процесів групової динаміки, розвиток нових форм комунікації та зміни в механізмах соціальної перцепції. За даними дослідження, 47 % студентів відзначають значний вплив соціальних мереж на їхні комунікативні навички та способи соціальної взаємодії. Формування віртуальних спільнот та розвиток групової ідентичності в цифровому просторі створюють нові механізми соціального впливу та групової поляризації [2].

Ціннісно-мотиваційні механізми впливу соціальних мереж проявляються через інтеріоризацію цифрових цінностей, трансформацію життєвих пріоритетів та формування нових потреб. Дослідження показує, що 45 % студентів визнають значний вплив соціальних мереж на формування їхніх ціннісних орієнтацій та життєвих цілей. Спостерігається розвиток специфічної цифрової етики та трансформація системи моральних норм.

Важливу роль відіграють захисні механізми психіки, які включають розвиток цифрової резильєнтності, формування специфічних копінг-стратегій та механізмів психологічного захисту. За результатами дослідження, 35 % студентів активно розвивають навички адаптації до цифрового середовища та стратегії подолання цифрового стресу.

Виявлені механізми психологічного впливу соціальних мереж мають як позитивні, так і негативні аспекти. З одного боку, вони сприяють розвитку нових форм комунікації, розширенню соціальних зв'язків та доступу до інформації. З іншого боку, існують ризики формування залежної поведінки, погіршення психологічного благополуччя та трансформації особистісних структур у небажаному напрямку.

Розуміння механізмів психологічного впливу соціальних мереж дозволяє розробити ефективні стратегії профілактики негативних наслідків та оптимізації використання цих платформ у процесі особистісного розвитку студентської молоді. Важливим напрямком подальших досліджень є розробка програм психологічного супроводу студентів, спрямованих на розвиток цифрової компетентності та психологічної стійкості в умовах інтенсивного використання соціальних мереж.

Список використаних джерел

1. Макаров З. Ю., Момот А. В., Демченко О. М. Оцінювання впливу чат-бесід на залученість та успішність здобувачів вищої освіти. *Педагогічна Академія: наукові записки*. 2024. № 5.
2. Ünsalver, B., & Aktepe, H. (2017). Internet addiction and impulsivity among university students. *European Psychiatry*, 41 (S1), S397–S397. DOI: 10.1016/j.eurpsy.2017.02.458

Ключові слова: психологічний вплив, соціальні мережі, особистість, студентська молодь, особистісний розвиток.

Keywords: psychological influence, social networks, personality, student youth, personal development.

ЗМІСТ

ВСТУПНЕ СЛОВО	3
Азаркіна Олена Володимирівна ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ЮРИДИЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ В ДІЯЛЬНОСТІ ЦЕНТРА СОЦІАЛЬНИХ СЛУЖБ ОДЕСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ.....	5
Базилевіч Марія Олексіївна СОЦІУМ ЯК ФОРМОТВОРЧЕ СЕРЕДОВИЩЕ ПРАВОВОЇ ПОВЕДІНКИ.....	9
Балтаджи Поліна Миколаївна ПСИХОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ДІАЛОГУ	13
Боделан Марина Володимирівна ВПЛИВ КОГНІТИВНИХ УПЕРЕДЖЕНЬ НА СВІДЧЕННЯ СВІДКІВ	15
Бордан Ольга Дмитрівна ПРОБЛЕМИ ПІДГОТОВКИ ПСИХОЛОГІВ, ЯКІ ПРАЦЮЮТЬ ІЗ ДІТЬМИ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ.....	17
Герашенко Олександр Сергійович СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ЮРИДИЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ: АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ТА ТЕНДЕНЦІЇ.....	22
Горбачевський Іван Віталійович ВПЛИВ ГЕНДЕРНИХ СТЕРЕОТИПІВ НА ПРАВОВУ СВІДОМІСТЬ ОСОБИСТОСТІ.....	24
Гурін Руслан Сергійович ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИХ ДИСЦИПЛІН ЗА ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЮ ПРОГРАМОЮ «ЮРИДИЧНА ПСИХОЛОГІЯ».....	27
Деменнікова Ольга Олександрівна ОСОБЛИВОСТІ НАДАННЯ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ДОПОМОГИ В УМОВАХ ВІЙСЬКОВОГО СТАНУ	30
Дизова Маргарита Сергіївна МЕХАНІЗМИ ПСИХОЛОГІЧНОГО ВПЛИВУ СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ НА ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ	34
Джежжик Ольга Володимирівна РЕАЛІЗАЦІЯ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ «ЮРИДИЧНА ПСИХОЛОГІЯ» В НАЦІОНАЛЬНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ «ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ».....	37